

PORADY PRAWNE – Wolters Kluwer Polska

Uprawnienia położnej – kurs kwalifikacyjny a kurs specjalizacyjny

Pytanie

Czy położna posiadająca ukończony kurs "Pielęgniarstwo operacyjne dla pielęgniarek i położnych" ma uprawnienia do pracy na bloku operacyjnym ogólnym i może wykonywać obowiązki instrumentariuszki podczas zabiegów operacyjnych innych niż ginekologiczno-położnicze?

Odpowiedź

Położna posiadająca ukończony kurs kwalifikacyjny "pielęgniarstwo operacyjne dla pielęgniarek i położnych" nie powinna wykonywać obowiązków instrumentariuszki na bloku operacyjnym ogólnym. Położna po takim kursie ma uprawnienia do pracy podczas zabiegów operacyjnych związanych z opieką nad kobietą, kobietą ciężarną, rodzącą i położnicą oraz noworodkiem.

Uzasadnienie

Zgodnie z definicją zawartą w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2001 r. Nr 57, poz. 602 z późn. zm.) wykonywanie zawodu położnej polega na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, potwierdzone odpowiednimi dokumentami, świadczeń zdrowotnych, a w szczególności świadczeń pielęgnacyjnych, zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych, rehabilitacyjnych oraz promocji zdrowia, w zakresie opieki nad kobietą, kobietą ciężarną, rodzącą i położnicą oraz noworodkiem. Definicja ta jest analogiczna jak w przypadku pielęgniarek (art. 4 ust. 1 ustawy) za wyjątkiem ostatniej części definicji, tj. sformułowania: "w zakresie opieki nad kobietą, kobietą ciężarną, rodzącą i położnicą oraz noworodkiem". Wspomniany zakres opieki wyznacza podstawową różnicę w wykonywaniu zawodu przez pielęgniarkę i położną, zarazem decydująco wpływając na zakres kompetencji zawodowych.

Zgodnie ze stanowiskiem Krajowego Konsultanta w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego (zob.: mgr Leokadia Jędrzejewska, "Stanowisko w sprawie rodzajów oddziałów szpitalnych, na których powinna pracować położna", dostępne na stronie internetowej Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych pod adresem: www.izbapiel.org.pl), każdy opisany w ustawie rodzaj świadczeń zdrowotnych udzielanych przez położną zdeterminowany jest przez zasadę główną wynikającą z art. 5 ust. 1 ustawy tj. udzielanie świadczeń zdrowotnych na rzecz kobiet, kobiet ciężarnych, rodzących, położnic i noworodków/niemowląt do 42 dnia życia. (...) Położna powinna być zatrudniana w oddziałach położniczo-neonatologiczno-ginekologicznych o różnych systemach organizacyjnych, realizujących opiekę nad kobietami, noworodkami, zdrowymi, chorymi, wymagającymi intensywnej opieki, w tym, w szczególności:

- na sali porodowej,

- w oddziałach położniczych, noworodkowych, ginekologicznych, patologii ciąży oraz onkologii ginekologicznej, w oddziale intensywnej terapii położniczej i neonatologicznej, izbie przyjęć położniczo-ginekologicznej (czy innej, realizującej zadania w tym zakresie) i bloku operacyjnym.

Należy przy tym zwrócić uwagę na fakt, że nie ma przeszkód prawnych, aby położna wykonywała swój zawód w innych rodzajach oddziałów szpitalnych w takim zakresie, o jakim mowa w cytowanym powyżej przepisie art. 5 ust. 1–3 ustawy o zawodzie pielęgniarki i położnej (...), jeżeli przełożeni uznają, że jej kwalifikacje są wystarczające.

Zatrudnianie położnych na stanowisku pielęgniarki jest niezgodne z ustawą o zawodach pielęgniarki i położnej. Podobne stanowisko zalecające bezwzględne przestrzeganie zapisów o zawodach pielęgniarki i położnej w kwestii braku możliwości zatrudnienia położnych na oddziale wewnętrznym, kardiologicznym, chirurgicznym przedstawił Konsultant Krajowy w dz. Pielęgniarstwa – dr n. biol. Grażyna Kruk-Kupiec w: Raport z działalności Konsultanta Krajowego w dz. Pielęgniarstwa za rok 2007, dostępny na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia pod adresem: www.mz.gov.pl).

Reasumując zawód położnej i zawód pielęgniarki są zawodami samodzielnymi i odrębnymi od siebie – z tego powodu położna, która ukończyła kurs kwalifikacyjny w zakresie pielęgniarstwa operacyjnego (przeznaczony zarówno dla pielęgniarek jak i dla położnych) nie powinna wykonywać obowiązków instrumentariuszki podczas innych zabiegów operacyjnych niż związane z opieką nad kobietą, kobietą ciężarną, rodzącą i położnicą oraz noworodkiem. Położna, niezależnie od rodzaju ukończonego kursu kwalifikacyjnego, nie może wykonywać zawodu w innym zakresie niż ogólny zakres kompetencji zawodowych wyływający z treści art. 5 ust. 1 ustawy.

Tamara Zimna, ekspert ABC Serwis Prawo i Zdrowie, Wolters Kluwer Polska, www.abc.com.pl.